

โรคคางทูม (Mumps)

ปี พ.ศ. 2557 สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคคางทูม 3,695 ราย อัตราป่วย 5.69 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2557 ผู้ป่วยโรคคางทูม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2548 - 2552 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2557 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (รูปที่ 1)

พบผู้ป่วยเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย 1,938 ราย เพศหญิง 1,757 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1: 1.1 กลุ่มอายุที่พบสูงสุด คือ 5 - 9 ปี อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน 28.34 รองลงมา คือ 0 - 4 ปี (26.12) และ 10 - 14 ปี (10.00) (รูปที่ 2)

อาชีพที่พบผู้ป่วยสูงสุด คือ นักเรียน ร้อยละ 41.3 รองลงมา คือ ในปกครอง (35.18%) เกษตรกรรม (9.93%) รับจ้าง (9.55%) งานบ้าน (1.16%)

ภาคใต้อัตราป่วยสูงสุด 10.84 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ (7.83) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (7.42) และภาคกลาง (3.35) (รูปที่ 3)

จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ จังหวัดยะลา 32.02 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี (19.19) นราธิวาส (16.87) เชียงราย (16.75) และแม่ฮ่องสอน (16.17) (รูปที่ 4)

สัญชาติที่พบผู้ป่วยสูงสุด คือ ไทย ร้อยละ 97.92 รองลงมา คือ พม่า (1.03%) ไม่ระบุสัญชาติ (0.70%) กัมพูชา (0.19%) จีน/ฮ่องกง/ไต้หวัน (0.14%) และลาว (0.03%)

โรคคางทูมพบผู้ป่วยได้ตลอดปี ไม่มีฤดูกาลเกิดโรคที่ชัดเจน ปี พ.ศ. 2557 พบผู้ป่วยสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 436 ราย ร้อยละ 11.80 จำนวนผู้ป่วยต่ำสุดในเดือนธันวาคม จำนวน 180 ราย (4.87%)

ผู้ป่วยอาศัยในเขตเทศบาล 1,060 ราย ร้อยละ 11.80 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เท่ากับ 2,635 ราย ร้อยละ 71.31

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชนมากที่สุด ร้อยละ 43.3 รองลงมา คือ สถานีอนามัย ร้อยละ 35.32 โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ร้อยละ 16.59 คลินิก/รพ.เอกชน ร้อยละ 4.65 คลินิกราชการ ร้อยละ 0.14 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอก ร้อยละ 97.29 และผู้ป่วยใน ร้อยละ 2.71

ในปี พ.ศ. 2557 มีรายงานการระบาดของโรคคางทูม 1 เหตุการณ์ ในเดือนธันวาคมที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ระดับเตรียมอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่ พบผู้ป่วย 11 ราย เพศชาย 5 ราย เพศหญิง 6 ราย อัตราป่วยร้อยละ 1.98 ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

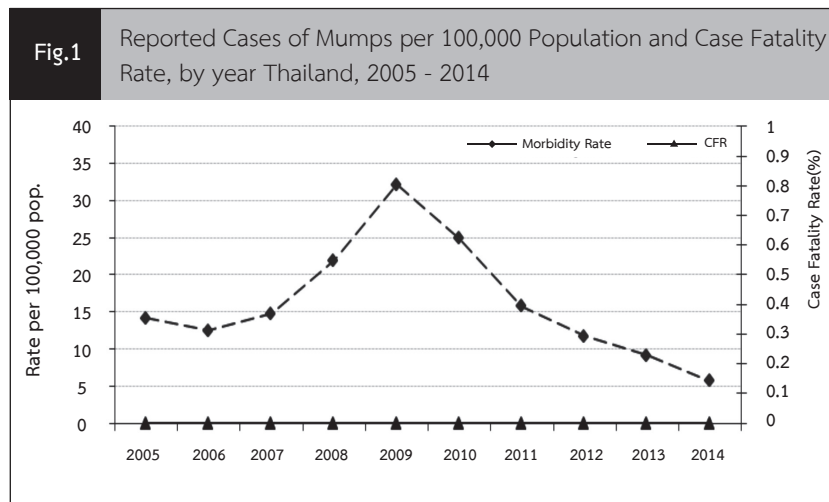
สรุป โรคคางทูม ส่วนมากพบในกลุ่มอายุ 0 - 14 ปี มาตรการการป้องกันควบคุมโรค ควรเน้นในโรงเรียนเป็นหลัก รวมถึงความครอบคลุมของการรับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

ผู้เรียบเรียง

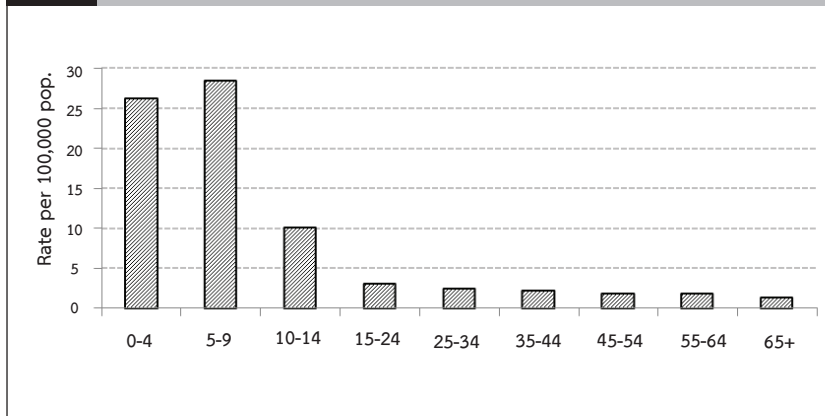
ภัทรธีรนันท์ ทองโสม

บรรณาธิการ

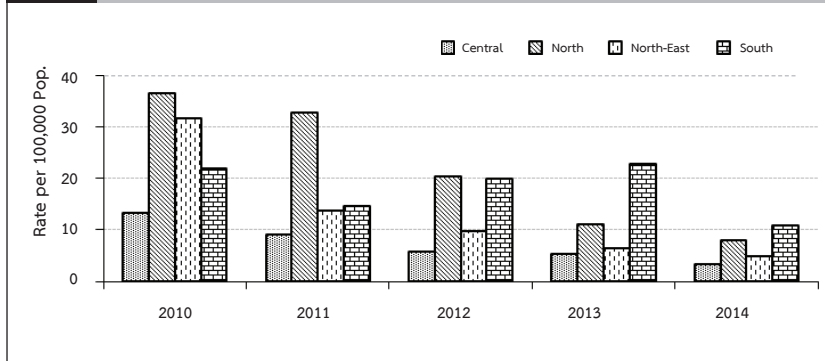
พญ.ดารินทร์ อารีย์โชคชัย, นพ.ภาสกร อัครเสวี

Fig.2 Reported Cases of Mumps by Age-group, Thailand, 2014

Fig.3 Reported Cases of Mumps per 100,000 Population by Region, Thailand, 2010 - 2014

Fig.4 Reported Cases Mumps per 100,000 Populations by Province, Thailand, 2014

